המרגלית משמיים

דף עבודה בעקבות ר׳ שמעון בן חלפתא

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

פְּתִיחָה: רֵיחוֹת הַחַג בָּאֲוִיר

יְלָדִים, נַסּוּ לְדַמְיֵן אֶת הַיּוֹם שֶׁלִּפְנֵי לֵיל הַסֵּדֶר. מָה אַתֶּם מַרְגִּישִׁים בַּבַּיִת?

רֵיחַ שֶׁל מָרָק עוֹף חַם מִתְבַּשֵּׁל עַל הַגַּז, קוֹל הַסִּירִים הַמְבַעְבְּעִים, מַצּוֹת פְּרִיכוֹת עֲטוּפוֹת בְּמַפָּה לְבָנָה, תַּפּוּחֵי אֲדָמָה שֶׁנּוֹסְפִים לַסָּלָט, וּבְגָדִים חֲדָשִׁים וּמְגֹהָצִים מְחַכִּים עַל הַמִּטָּה. הַלֵּב רוֹגֵשׁ מִשְׁמְחָה לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח!

כָּךְ הִרְגִּישׁוּ כָּל תּוֹשָׁבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת. אַךְ בְּבַיִת אֶחָד, קָטָן וְדַל, שָׁרַר שֶׁקֶט עָצוּב. הָיָה זֶה בֵּיתוֹ שֶׁל גְּדוֹל הַדּוֹר, הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חַלַפְתָּא .

רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיָה יְדִיד נַפְשׁוֹ שֶׁל הַנָּשִׂיא, רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, וְהוּא הָיָה יוֹשֵׁב כָּל הַיָּמִים בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּחַבְרוּתָא עִם גָּאוֹן עָצוּם אַחֵר – רַבִּי חִיָּא. הֵם הָיוּ צוֹלְלִים בְּיָם הַתַּלְמוּד, מְבָרְרִים כָּל הֲלָכָה, וּפְנֵיהֶם מְאִירוֹת כְּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת.

אַךְ כְּשֶׁהִגִּיעַ עֶרֶב פֶּסַח, רַבִּי שִׁמְעוֹן צָעַד הַבַּיְתָה אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ. כְּשֶׁעָבַר בַּשּׁוּק, הוּא שָׁמַע אֶת הַסּוֹחֲרִים צוֹעֲקִים: ״בָּשָׂר טָרִי לֶחָג! תַּפּוּחִים לַחֲרֹסֶת!״. הוּא נָשַׁם אֶת רֵיחַ תַּבְשִׁילֵי הֶחָג שֶׁעָלָה מֵחַלּוֹנוֹת הַשְּׁכֵנִים. אַךְ מֵהַחַלּוֹן בְּבֵיתוֹ שֶׁלּוֹ, לֹא עָלָה שׁוּם רֵיחַ, וְלֹא יָצָא שׁוּם עָשָׁן שֶׁל תַּנּוּר.

הַדְּמָעוֹת בַּבַּיִת הָרֵיק

רַבִּי שִׁמְעוֹן נִכְנַס הַבַּיְתָה בַּעֲדִינוּת. הַקִּירוֹת הָיוּ חֲשׂוּפִים, הַשֻּׁלְחָן הָיָה רֵיק, אַךְ מָה שֶׁקָּרַע אֶת לִבּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק יוֹתֵר מִכֹּל, הָיוּ קוֹלוֹת הַבֶּכִי הַחָלָשִׁים. הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים בָּכוּ מֵרָעָב. לֹא הָיְתָה לָהֶם אֲפִלּוּ מַצָּה קְטַנָּה אַחַת לְקַיֵּם בָּהּ אֶת מִצְוַת הֶחָג!

אִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן, אִשָּׁה צַדֶּקֶת וּקְדוֹשָׁה שֶׁאָהֲבָה אֶת הַתּוֹרָה בְּכָל לִבָּהּ, לֹא הִתְלוֹנְנָה בְּדֶרֶךְ כְּלָל. אֲבָל עַכְשָׁו, לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח, עֵינֶיהָ הָיוּ נוֹצְצוֹת מִדְּמָעוֹת.

״רַבִּי,״ הִיא לָחֲשָׁה בְּכָבוֹד, ״הַיְלָדִים בּוֹכִים... מָה נַעֲשֶׂה לִקְרַאת לֵיל הַסֵּדֶר? הֵיכָן אַרְבַּע הַכּוֹסוֹת שֶׁלָּנוּ? הֵיכָן הַמַּצּוֹת? אֵין לָנוּ אֲפִלּוּ פְּרוּטָה אַחַת בַּכִּיס!״.

רַבִּי שִׁמְעוֹן כָּאַב אֶת כְּאֵב הַיְלָדִים וְהָאִשָּׁה הַצַּדֶּקֶת. הוּא יָדַע שֶׁאֵין בָּעוֹלָם בָּשָׂר וָדָם שֶׁיָּכוֹל לַעֲזֹר לוֹ מִיָּד, וְהוּא גַּם סֵרֵב לְבַקֵּשׁ צְדָקָה אוֹ מַתָּנוֹת בָּשָׂר וָדָם. הוּא הֶחְלִיט לִפְנוֹת יָשָׁר לְאָבִינוּ מַלְכֵּנוּ, לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים!

״הַמְתִּינִי עִם הַיְלָדִים,״ אָמַר לְאִשְׁתּוֹ, ״אֲנִי הוֹלֵךְ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לִפְנֵי בּוֹרֵא עוֹלָם״.

הָאוֹר בַּשָּׂדֶה וְהַמַּרְגָּלִית

יָצָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶל הַשָּׂדֶה מִחוּץ לָעִיר, אוֹ לְפִי מְקוֹרוֹת אֲחֵרִים, אֶל מְעָרָה עֲמֻקָּה וּשְׁקֵטָה. הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל עֶרֶב פֶּסַח הֵחֵלָּה לְהִטּוֹת מַעֲרָבָה. עוֹד מְעַט נִכְנַס הֶחָג. רַבִּי שִׁמְעוֹן עָמַד, עָצַם אֶת עֵינָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, זָקְנוֹ הַלָּבָן רָעַד הַלָּבָן רָעַד מְעַט, וְהוּא פָּתַח אֶת לִבּוֹ בִּתְפִלָּה עֲמוּקָה וּטְהוֹרָה.

״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!״ שָׁפַךְ רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶת דְּמָעוֹתָיו, ״אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא לִכְבוֹדִי עָשִׂיתִי. אֲנִי שָׁמֵחַ בַּתּוֹרָה שֶׁנָּתַתָּ לִי מִיּוֹם לְיוֹם, גַּם כְּשֶׁאֵין לִי מַה לֶּאֱכֹל. אַךְ יְלָדַי הַקְּטַנִּים קְשֵׁי יוֹם... בָּתַּי כָּל יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים כָּל טוּב לִכְבוֹד יְצִיאַת מִצְרַיִם, וּבֵיתִי אָפֵל. עָשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד שֶׁלֹּא נֵבוֹשׁ לִכְבוֹד הֶחָג!״.

יְלָדִים, כְּשֶׁצַּדִּיק מִתְפַּלֵּל מֵעֹמֶק נִשְׁמָתוֹ – הַשָּׁמַיִם נִקְרָעִים! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אוֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת צַדִּיקִים, לֹא יָכוֹל הָיָה לְהָשִׁיב אֶת תְּפִלָּתוֹ רֵיקָם.

לְפָתַע…

אוֹר עָצוּם, חָזָק וְסַנְוֵר אֶת הָעֵינַיִם, הִבְזִיק מִפְּרוֹפִּיל הַשְּׁבִיטוֹן פַּס שֶׁל אֵשׁ לְבָנָה מֵעֵבֶר הַשָּׁמַיִם. יָד נֶעֱלָמָה, יָד שֶׁל מַלְאָךְ אוֹ שֶׁל נֵס מִן הַשָּׁמַיִם, פָּשְׁטָה אֶל רַבִּי שִׁמְעוֹן.

הוּא פָּתַח אֶת שְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו, וְהִנֵּה – לְתוֹךְ יָדָיו נָפְלָה מַרְגָּלִית!

זוֹ לֹא הָיְתָה סְתָם אֶבֶן טוֹבָה. זוֹ הָיְתָה אֶבֶן כָּל כָּךְ נוֹצֶצֶת, מְלֵאָה בְּאוֹר פְּנִימִי, נוֹצֶצֶת בְּצִבְעֵי הַקֶּשֶׁת, יְקָרָה כָּל כָּךְ שֶׁאֲפִלּוּ לְקֵיסַר רוֹמָא לֹא הָיְתָה מַרְגָּלִית כָּזוֹ!

רַבִּי שִׁמְעוֹן רָץ מַהֵר לָעִיר וְנָתַן אוֹתָהּ לַשּׁוּלְחָנִי (אִישׁ שָׁקוֹנֶה יַהֲלוֹמִים וּמוֹכֵר כֶּסֶף). הַשּׁוּלְחָנִי כִּמְעַט הִתְעַלֵּף כְּשֶׁרָאָה אֶת הַיַּהֲלוֹם! "זֶה שָׁוֶה עֶשְׂרֶת אֲלָפִים דִּינָרֵי זָהָב! יֵשׁ לִי בַּחֲנוּת רַק מְעַט מַטְבְּעוֹת. קַח אוֹתָם, קְנֵה כָּל מָה שֶׁתִּרְצֶה לָחָג, וְאֶת שְׁאָר הַכֶּסֶף אֶתֵּן לְךָ אַחֲרֵי הֶחָג!"

בְּאוֹתוֹ יוֹם, נִמְלָא בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶרְגָּזֵי מַצּוֹת קְדוֹשׁוֹת, בָּשָׂר חַי כָּשֵׁר, דָּגִים רֵיחָנִיִּים, וְיַיִן מְשֻׁבָּח. הַיְלָדִים חִיְּכוּ וְקָפְצוּ מִשִּׂמְחָה.

רַגְלֵי שֶׁלְחָן הַזָּהָב בְּגַן עֵדֶן

רַבִּי שִׁמְעוֹן נִגֵּשׁ לְאִשְׁתּוֹ, כְּשֶׁפָּנָיו מְאִירוֹת. "רְאִי אִשְׁתִּי, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׁמַע לִתְפִלָּתֵנוּ! הוּא שָׁלַח לָנוּ מַרְגָּלִית מִן הַשָּׁמַיִם!".

אָדָם רָגִיל, הָיָה צוֹעֵק: "יֵשׁ! מָחָר נִקְנֶה וִילָה חֲדָשָׁה! נִקְנֶה עֲגָלָה עִם סוּסִים!".

אֲבָל אִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיְתָה צַדֶּקֶת גְּדוֹלָה מְאֹד. עֵינֶיהָ נִפְעֲרוּ בְּפַחַד. הִיא הִבִּיטָה עַל הַמָּזוֹן הָרַב וְעַל עֵינָיו שֶׁל בַּעֲלָהּ וְשָׁאֲלָה בְּקוֹל רוֹעֵד:

"רַבִּי... מֵהֵיכָן הַמַּרְגָּלִית הַזּוֹ? הַאִם עָבַדְתָּ בִּשְׁבִילָהּ?".

"לֹא," עָנָה הָרַב, "זֶהוּ נֵס. מִן הַשָּׁמַיִם הִיא נָפְלָה לְיָדַי בְּעֵת תְּפִלָּתִי".

הָאִשָּׁה חָשְׁבָה עַל דָּבָר שֶׁאֲנַחְנוּ בְּדָרָךְ כְּלָל שׁוֹכְחִים. הִיא חָשְׁבָה עַל – הָעוֹלָם הַבָּא . עַל גַּן עֵדֶן.

"רַבִּי הַיָּקָר," הִיא לָחֲשָׁה וְהִצְבִּיעָה עַל הָאֹכֶל, "הֲרֵי שְׂכָרָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים נִשְׁמָר לְעוֹלָם הַבָּא. שָׁם, בְּגַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן, לוֹמְדִים הַצַּדִּיקִים תּוֹרָה סְבִיב שֻׁלְחָנוֹת שֶׁל זָהָב. הַאִם אַתָּה רוֹצֶה שֶׁבְּעוֹלָם הַבָּא, כְּשֻׁלְכָל חֲבֵרֶיךָ יִהְיֶה שֻׁלְחָן מוּשְׁלָם עִם 4 רַגְלַיִם שֶׁל זָהָב, אוֹתָנוּ יוֹשִׁיבוּ סְבִיב שֻׁלְחָן עִם 3 רַגְלַיִם רַק מִפְּנֵי שֶׁכְּבָר בִּקַּשְׁנוּ אֶת הַשָּׂכָר שֶׁלָּנוּ – הַמַּרְגָּלִית – בָּעוֹלָם הַזֶּה?!"

הִיא הִמְשִׁיכָה וְאָמְרָה בִּתְקִיפוּת שֶׁל קְדֻשָּׁה: "אֲנִי לֹא מַסְכִּימָה! קַח אֶת כָּל הָאֹכֶל הַזֶּה. הַחְזֵר אוֹתוֹ לַשּׁוּלְחָנִי. הַחְזֵר אֶת הַמַּרְגָּלִית יָשָׁר לַשָּׁמַיִם! אֲנִי מַעֲדִיפָה שֶׁנָּחֹג אֶת חַג הַפֶּסַח בַּעֲנִיּוּת וּבְעֹצֶר לֶחֶם, רַק שֶׁלֹּא נַפְסִיד חֶלְקֵנוּ מִשְׂכָרְךָ בָּעוֹלָם הַבָּא!".

הַנֵּס הַגָּדוֹל אַף יוֹתֵר

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא הִקְשִׁיב לְאִשְׁתּוֹ וְלִבּוֹ רָחַב מִגַּאֲוָה עַל אֱמוּנָתָהּ הָאֲיתָנָה. הוּא הָלַךְ אֶל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא לִשְׁאוֹל בַּעֲצָתוֹ. "מָה אֶעֱשֶׂה עִם טַעֲנַת אִשְׁתִּי?" שָׁאַל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר לוֹ: "אֱמֹר לָהּ, שֶׁאִם יָחְסַר שֻׁלְחָנְכֶם כְּרֶגֶל, אֲנִי אַשְׁלִים לָכֶם מִשֻּׁלְחָנִי שֶׁלִּי!".

אַךְ כְּשֶׁחָזַר רַבִּי שִׁמְעוֹן וּמָסַר אֶת דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה לְאִשְׁתּוֹ, הִיא סֵרְבָה גַּם לְכָךְ: "בָּעוֹלָם הַבָּא – הַאִם אָדָם יָכוֹל לָתֵת מִזְּכֻיּוֹתָיו לַחֲבֵרוֹ?! הֲרֵי כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק נִכְוֶה (מַרְגִּישׁ צַעַר) מֵחֶפְּתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ". עָלֶיךָ לְהַחְזִיר אֶת הַמַּרְגָּלִית!".

לְלֹא מִלָּה נוֹסֶפֶת, וּמִתּוֹךְ כְּנִיעָה וַהֲבָנָה שֶׁאִשְׁתּוֹ אוֹמֶרֶת אֶת הָאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ, לָקַח רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶת הַמַּרְגָּלִית שׁוּב אֶל הַשָּׂדֶה.

הַשֵּׁמֶשׁ לָטְפָה אֶת תְּכֵלֶת הַשָּׁמַיִם. רַבִּי שִׁמְעוֹן מָתַח כַּפּוֹתָיו לְמַעְלָה וְאָמַר: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה עַל הַחֶסֶד. אַךְ מַעֲדִיפִים אָנוּ אֶת שְׂכָרְךָ בָּעוֹלָם הַנִּצְחִי!".

וְהִנֵּה – יְלָדִים, שִׁימוּ לֵב לַפֶּלֶא – שׁוּב יָרְדָה אוֹתָהּ פַּס שֶׁל אֵשׁ לְבָנָה, פָּשְׁטָה אֶת הַיָּד מִן הַשָּׁמַיִם... וְלָקְחָה אֶת הַמַּרְגָּלִית בַּחֲזָרָה!

חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אוֹמְרִים, שֶׁהַנֵּס שֶׁל הַחֲזֶרֶת הַמַּרְגָּלִית, גָּדוֹל אַף יוֹתֵר מִנֵּס קַבָּלָתָהּ. מַדּוּעַ? כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל "מִן הַשָּׁמַיִם מַעֲנִיקִים מַתָּנוֹת, אַךְ אֵינָם לוֹקְחִים אוֹתָן, מֻתְנֶה שֶׁאִם הָאָדָם לֹא רוֹצֶה בָּהֶן". כָּאן ה' הוֹכִיחַ כַּמָּה הוּא מַעֲרִיךְ אֶת מְסִירוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלָּהֶם עַל שְׂכַר הַמִּצְוֹת וְהַתּוֹרָה, וְכִבֵּד אֶת בַּקָּשָׁתָם!

בְּאוֹתוֹ לֵיל סֵדֶר, בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא לֹא הָיָה מָלֵא בְּבָשָׂר וְדָגִים. הוּא הָיָה דַּל בְּאֹכֶל – אֲבָל הוּא הָיָה מָלֵא עַד אֶפֶס מָקוֹם בְּאוֹר הַשְּׁכִינָה, בְּשִׂמְחָה שֶׁל תּוֹרָה, וּבְיִדִיעָה שֶׁהַשֻּׁלְחָן שֶׁלָּהֶם בְּגַן עֵדֶן... מֻשְׁלָם וְשָׁלֵם תָּמִיד.

מקורות: מדרש רבה, רות פרשה ג', ד'. מדרש רבה, שמות פרשה נ"ב, ג'. ספר "בדרכי אבותינו" (עמ' ג, 85). ספר האגדה (סימן שמ"ח).

1. שאלות ידע מתוך הסיפור

סיפור 86 • ר׳ שמעון בן חלפתא • המרגלית משמיים

א. בתחילת הסיפור נאמר: ״יְלָדִים, נַסּוּ לְדַמְיֵן אֶת הַיּוֹם שֶׁלִּפְנֵי לֵיל הַסֵּדֶר.״ — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: ״הוּא נָשַׂם אֶת רֵיחַ תַּבְשִׁילֵי הֶחָג שֶׁעָלָה מֵחַלּוֹנוֹת הַשְּׁכֵנִים.״?

ג. כיצד הגיב ר׳ שמעון בן חלפתא למצב המתואר: ״נָצָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶל הַשָּׂדֶה מִחוּץ לָעִיר, אוֹ לְפִי מְקוֹרוֹת אֲחֵרִים, אֶל מְעָרָה עֲמֻקָּה וּשְׁקֵטָה.״?

ד. מה השתנה בין ״הוּא פָּתַח אֶת שְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו, וְהִנֵּה – לְתוֹךְ יָדָיו נָפְלָה מַרְגָּלִית!״ לבין ״שָׁם, בְּגַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן, לוֹמְדִים הַצַּדִּיקִים תּוֹרָה סְבִיב שֻׁלְחָנוֹת שֶׁל זָהָב.״?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: ״וְהִנֵּה – יְלָדִים, שִׂימוּ לֵב לַפֶּלֶא – שׁוּב יָרְדָה אוֹתָהּ פַּס שֶׁל אֵשׁ לְבָנָה, פָּשְׁטָה אֶת הַיָּד מִן הַשָּׁמַיִם...״?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. יְלָדִים, נַסּוּ לְדַמְיֵן אֶת הַיּוֹם שֶׁלִּפְנֵי לֵיל _____.

ב. רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיָה יְדִיד נַפְשׁוֹ שֶׁל הַנָּשִׂיא, רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, וְהוּא הָיָה יוֹשֵׁב כָּל הַיָּמִים בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּחַבְרוּתָא עִם גָּאוֹן עָצוּם _____ – רַבִּי…

ג. הוּא נָשַׂם אֶת רֵיחַ תַּבְשִׁילֵי הֶחָג שֶׁעָלָה מֵחַלּוֹנוֹת _____.

ד. אֲבָל עַכְשָׁו, לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח, עֵינֶיהָ הָיוּ נוֹצְצוֹת _____.

ה. יָצָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶל הַשָּׂדֶה מִחוּץ לָעִיר, אוֹ לְפִי מְקוֹרוֹת אֲחֵרִים, אֶל מְעָרָה עֲמֻקָּה _____.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיָה יְדִיד נַפְשׁוֹ שֶׁל הַנָּשִׂיא, רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, וְהוּא הָיָה יוֹשֵׁב כָּל הַיָּמִים בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּחַבְרוּתָא עִם גָּאוֹן עָצוּם…	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: אֲבָל עַכְשָׁו, לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח, עֵינֶיהָ הָיוּ נוֹצְצוֹת מִדְּמָעוֹת.	□	□	
בָּתֵּי כָּל יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים כָּל טוּב לִכְבוֹד יְצִיאַת מִצְרַיִם, וּבֵיתִי אָפֵל.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: בְּאוֹתוֹ יוֹם, נִמְלָא בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן אֲרְגָזֵי מַצּוֹת קְדוֹשׁוֹת, בָּשָׂר חַי כָּשֵׁר, דָּגִים רֵיחָנִיִּים, וְיַיִן מְשֻׁבָּח.	□	□	
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר לוֹ: ״אֱמֹר לָהּ, שֶׁאִם יֶחְסַר שֶׁלְּחָנְכֶם כְּרֶגֶל, אֲנִי אַשְׁלִים לָכֶם מִשֶּׁלְּחָנִי שֶׁלִּי!״.	□	□	

3. מה היה ראשון?

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ אוֹר עָצוּם, חָזָק וְסַנְוֵר אֶת הָעֵינַיִם, הִבְזִיק בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה!

□ יְלָדִים, נַסּוּ לְדַמְיֵן אֶת הַיּוֹם שֶׁלְּפָנֵי לֵיל הַסֵּדֶר.

□ הוּא הָיָה דַּל בְּאֹכֶל – אֲבָל הוּא הָיָה מָלֵא עַד אֶפֶס מָקוֹם בְּאוֹר הַשְּׁכִינָה, בְּשִׂמְחָה שֶׁל תּוֹרָה, וּבְיִדִיעָה שֶׁהַשֻּׁלְחָן שֶׁלָּהֶם…

□ אִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן, אִשָּׁה צַדֶּקֶת וּקְדוֹשָׁה שֶׁאָהֲבָה אֶת הַתּוֹרָה בְּכָל לִבָּהּ, לֹא הִתְלוֹנְנָה בְּדֶרֶךְ כְּלָל.

□ הִיא הִמְשִׁיכָה וְאָמְרָה בִּתְקִיפוּת שֶׁל קְדֵשָׁה: ״אֲנִי לֹא מַסְכִּימָה!

לפני ואחרי

מה קרה לפני: ״אוֹר עָצוּם, חָזָק וְסַנְוֵר אֶת הָעֵינַיִם, הִבְזִיק בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה!״?

מה קרה אחרי: ״הִיא הִמְשִׁיכָה וְאָמְרָה בִּתְקִיפוּת שֶׁל קְדֵשָׁה: ״אֲנִי לֹא מַסְכִּימָה!״?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
אֲבָל עַכְשָׁו, לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח, עֵינֶיהָ הָיוּ נוֹצְצוֹת מִדְּמָעוֹת.		
בְּאוֹתוֹ יוֹם, נִמְלָא בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶרְגָּזֵי מַצּוֹת קְדוֹשׁוֹת, בָּשָׂר חַי כָּשֵׁר, דָּגִים רֵיחָנִיִּים, וְיַיִן מְשֻׁבָּח.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "המרגלית משמיים" על ר׳ שמעון בן חלפתא? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "בָּתַּי כָּל יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים כָּל טוּב לְכְבוֹד יְצִיאַת מִצְרַיִם, וּבֵיתִי אָפֵל."

ג. אילו ר׳ שמעון בן חלפתא לא היה פועל כפי שמתואר ב־"שָׁם, בְּגַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן, לוֹמְדִים הַצַּדִּיקִים תּוֹרָה סְבִיב שֻׁלְחָנוֹת שֶׁל זָהָב." — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "וְהִנֵּה – יְלָדִים, שְׁימוּ לֵב לַפֶּלֶא – שׁוּב יָרְדָה אוֹתָהּ פַּס שֶׁל אֵשׁ לְבָנָה, פָּשְׁטָה אֶת הַיָּד מִן הַשָּׁמַיִם..." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. יְלָדִים, נַסּוּ לְדַמְיֵן אֶת הַיּוֹם שֶׁלִּפְנֵי לֵיל הַסֵּדֶר.

2. אַךְ מֵהַחַלּוֹן בְּבֵיתוֹ שֶׁלּוֹ, לֹא עָלָה שׁוּם רֵיחַ, וְלֹא יָצָא...

3. רַבִּי שִׁמְעוֹן עָמַד, עָצַם אֶת עֵינָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, זָקָנוֹ...

4. קַח אוֹתָם, קְנֵה כָּל מָה שֶׁתִּרְצֶה לֶחֶג, וְאֶת שְׁאָר הַכֶּסֶף...

סיפור 86 • ר׳ שמעון בן חלפתא • המרגלית משמיים

5. הוּא הָלַךְ אֶל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא לִשְׁאוֹל בַּעֲצָתוֹ.

6. הוּא הָיָה דַּל בְּאֹכֶל – אֲבָל הוּא הָיָה מָלֵא עַד אֶפֶס מָקוֹם...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "יָצָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶל הַשָּׂדֶה מִחוּץ לָעִיר, אוֹ לְפִי מִקּוֹרוֹת אֲחֵרִים, אֶל מְעָרָה עֲמֻקָּה וּשְׁקֵטָה.".

☐ **מכתב:** כתבו לר׳ שמעון בן חלפתא בעקבות "בְּאוֹתוֹ יוֹם, נִמְלָא בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶרְגְּזֵי מַצּוֹת קְדוֹשׁוֹת, בָּשָׂר חַי כָּשֵׁר, דָּגִים רֵיחָנִיִּים,...".

☐ **דו־שיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "רַבִּי יְהוּדָה אָמַר לוֹ: ״אֱמֹר לָהּ, שֶׁאִם יָחְסַר שֶׁלְחַנְכֶם כְּרֶגֶל, אֲנִי אַשְׁלִים לָכֶם מִשֶּׁלְחָנִי שֶׁלִּי!״.

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "המרגלית משמיים".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
אֲבָל עַכְשָׁו, לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח, עֵינֶיהָ הָיוּ נוֹצְצוֹת מִדְּמָעוֹת.		
שָׁם, בְּגַן עֵדֶן הָעֶלְיוֹן, לוֹמְדִים הַצַּדִּיקִים תּוֹרָה סְבִיב שֻׁלְחָנוֹת שֶׁל זָהָב.		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה ר׳ שמעון בן חלפתא פעל באירוע ״הוּא פָּתַח אֶת שְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו, וְהִנֵּה – לְתוֹךְ יָדָיו נָפְלָה מַרְגָּלִית!״?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של ״המרגלית משמיים״.

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מר׳ שמעון בן חלפתא ומן המעשה ״המרגלית משמיים״ למדתי

ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15